

Inngrepsterskler i barnevernet

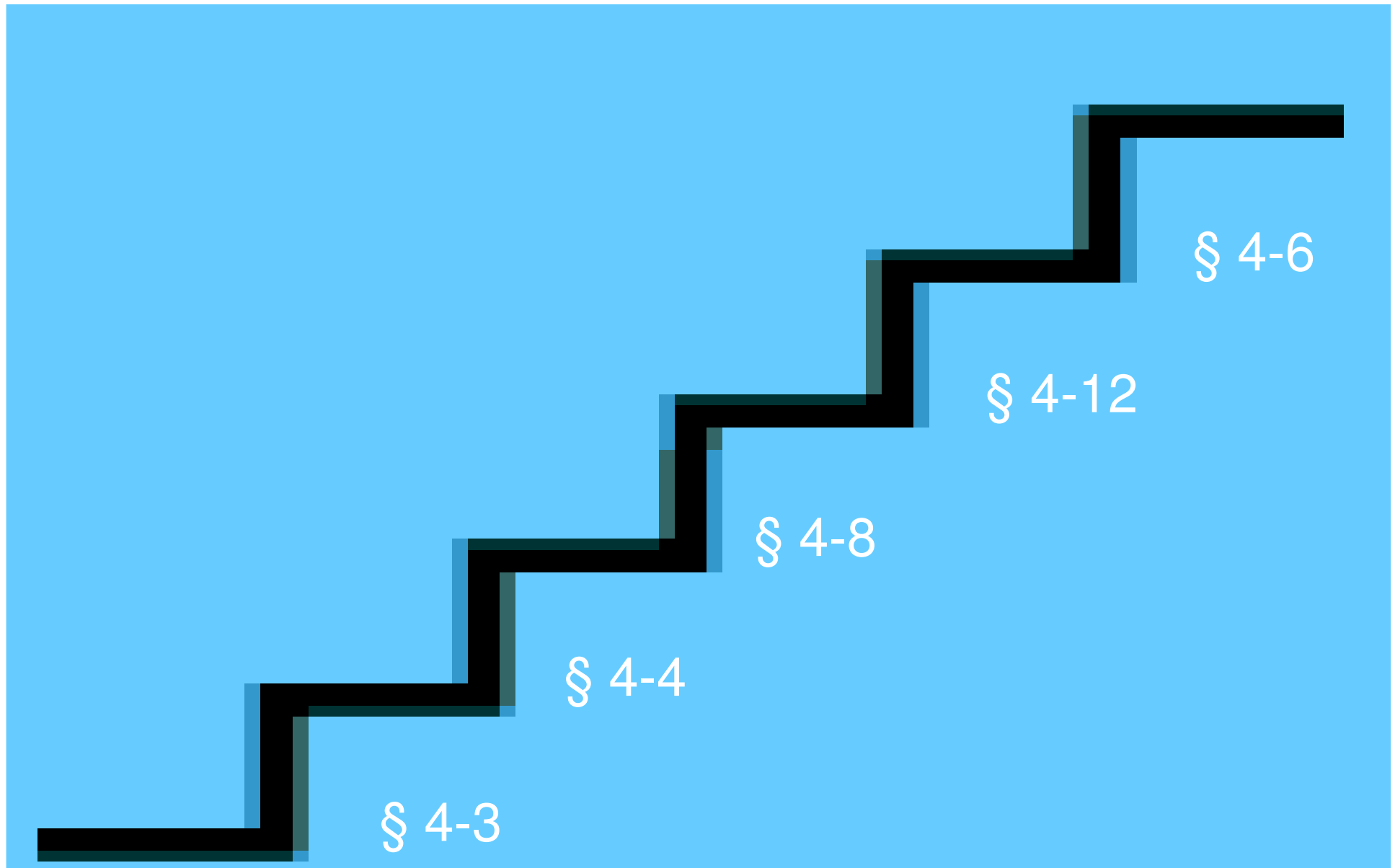
Forholdet mellom barnevernlov og barnelov

Advokat (H) Stig Åkenes Johnsen

Hva er inngrepsterskler?

- «Inngrep»
 - Tiltak, pålegg, tvang
- «Terskel»
 - Rettslige terskler
 - Vilkår i lov/forskrifter
 - Rettslige prinsipper
 - Bevisbyrde og beviskrav
 - Funksjonelle terskler
 - Ressurser
 - Holdninger, frykt, misforståelser, involvering mv.

Vilkår i loven

§4-3

§ 4-3. *Rett og plikt for barneverntjenesten til å foreta undersøkelser.*

Dersom det er **rimelig grunn til å anta** at **det foreligger forhold som kan gi grunnlag for tiltak** etter dette kapitlet, skal barneverntjenesten snarest undersøke forholdet, jf. frister inntatt i § 6-9. (...)

Hvis det foreligger **mistanke om** at **barnet blir mishandlet eller utsatt for andre alvorlige overgrep i hjemmet**, jf. § 4-12 første ledd bokstav c, kan barneverntjenesten gi pålegg om at barnet skal bringes til sykehus eller til annet sted for undersøkelse.

§ 4-4. *Hjelpetiltak for barn og barnefamilier. (...)*

Barneverntjenesten skal, **når barnet** på grunn av forholdene i hjemmet eller av andre grunner **har særlig behov for det**, sørge for å sette i verk hjelpetiltak for barnet og familien (...)

Fylkesnemnda kan **om nødvendig** beslutte at tiltak som opphold i barnehage eller andre egnede dagtilbud, skal settes i verk ved pålegg til foreldrene.

§ 4-6. Midlertidige vedtak i akuttsituasjoner.

Dersom **et barn er uten omsorg** fordi foreldrene er syke eller barnet er uten omsorg av andre grunner, skal barneverntjenesten sette i verk de hjelpetiltak som **umiddelbart er nødvendige**. Slike tiltak kan ikke opprettholdes mot foreldrenes vilje.

Er det **fare for at et barn blir vesentlig skadelidende** ved å forbli i hjemmet, kan barnevernadministrasjonens leder eller påtalemyndigheten uten samtykke fra foreldrene umiddelbart treffe midlertidig vedtak om å plassere barnet utenfor hjemmet.

§ 4-8. *Forbud mot flytting av barn, eller vedtak om omsorgsovertakelse, når barnet bor utenfor hjemmet.*

Er et barn plassert utenfor hjemmet av foreldrene eller med deres samtykke etter § 4-4, kan fylkesnemnda vedta at barnet for en tid av opptil tre måneder ikke skal flyttes. Et slikt vedtak kan bare treffes dersom det ikke er rimelig grunn for flyttingen, eller dersom den kan være til skade for barnet. (...)

Dersom det er **overveiende sannsynlig** at flyttingen vil **føre til en situasjon eller risiko for barnet** som nevnt i § 4-12 første ledd, kan det treffes vedtak om omsorgsovertakelse for barnet.

§ 4-12. Vedtak om å overta omsorgen for et barn.

Vedtak om å overta omsorgen for et barn kan treffes

- a) dersom det er **alvorlige mangler** ved den daglige omsorg som barnet får, eller alvorlige mangler i forhold til den personlige kontakt og trygghet som det trenger etter sin alder og utvikling,

Bevisbyrde og beviskrav

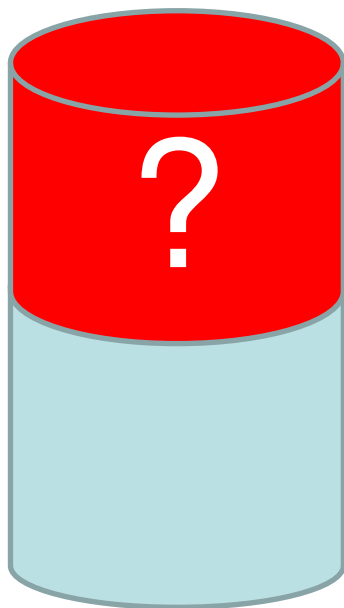
- Hvem har bevisbyrden?
- Hvilket beviskrav gjelder?
 - I alminnelighet: Sannsynlighetsovervekt
 - Hva innebærer sannsynlighetsovervekt?
 - Mildere beviskrav
 - «grunn til å tro», «fare for», «risiko for», «grunn til å anta»
 - Strengere beviskrav
 - «Overveiende sannsynlig»

Rettslige prinsipper

- Prinsippet om barnets beste
- Det mildeste (effektive) inngreps prinsipp
- Det biologiske prinsipp

- Prinsippet om utviklingsstøttende tilknytning

Det biologiske prinsipp

Det biologiske prinsipp

Alvorlig omsorgssvikt

«..en avgjørelse om at det offentlige skal overta omsorgen for et barn, må være begrunnet med at dette er til barnets beste. Men det er ikke tilstrekkelig for at det offentlige skal overta omsorgen i slike tilfeller som barnevernsloven regulerer, at dette etter en totalvurdering fremstår som best for barnet. Som Høyesterett har påpekt i flere tidligere avgjørelser, bygger barnevernsloven på at barn normalt skal vokse opp hos foreldrene. Vilkårene for at det offentlige skal kunne overta omsorgen, er derfor strenge». (Rt. 1999 s. 1883)

 Lovdata Online	HJEM	MIN SIDE	HJELP	INFO	LENKER	KONTAKT OSS	Logg ut	
Hurtigsøk i: Høyesterett	<input type="text" value="rt-2011-1439"/>	<input type="button" value="Søk"/>	Oppslag i register	<input type="button" value="Velg"/>				
Avansert søk - velg base:	<input type="text"/>	<input type="button" value="Velg"/>	<input type="button" value="Nullstill"/>	Baseoversikt	Oppslag i rettsområde	<input type="button" value="Velg"/>		

[Resultatliste](#) | [Hoveddok](#) | [Første](#) | [Neste](#) | [Førrige](#) | [Siste](#) | [Fokuser](#) | [Nytt søk](#) | [Siste søk](#) | [Logg til utvalgsliste](#) | [Vis utvalgsliste](#) | [Søkehistorie](#)

- (40) Etter min oppfatning etterlater loven og dens forarbeider ingen tvil om at det skal legges vekt på biologisk tilknytning, men at dette bare er ett av flere momenter i den konkrete totalvurdering av barnets beste. Er det tvil om hvilken løsning som er best for barnet, bør den gjenlevende av foreldrene få foreldreansvaret. Men hensynet til biologisk tilknytning må vike dersom andre forhold samlet sett gjør at barnet vil bli bedre stilt om andre overtar foreldreansvaret.
- (41) Lagmannsretten uttaler på side 7 i dommen:
- « Ved avgjørelsen av hvem som skal ha foreldreansvaret må det tillegges stor vekt at A er Cs biologiske far. Spesielt må det gjelde når gjenlevende biologiske far er godt skikket til å ha omsorgen for henne og hun opplever å ha en god og trygg tilknytning til ham. Det skal da, slik lagmannsretten ser det, mye til for at en barnets beste vurdering skal gå i disfavør av far. »
- (42) Slik lagmannsretten uttrykker seg kan det se ut til at den mener at den biologiske tilknytning ikke bare skal være en av flere omstendigheter som inngår i totalvurderingen av barnets beste, men et moment som skal gis dominerende vekt sammenlignet med andre relevante hensyn. Dette bekreftes av at lagmannsretten har nevnt momenter i stefarens fæver uten å drøfte hvilken vekt disse skal ha. Med et slikt utgangspunkt får den biologiske tilknytning større vekt enn det jeg her har gitt uttrykk for, og er etter min mening ikke uttrykk for en riktig rettsforståelse.
- (43) Jeg nevner også at to andre bestemmelser i barneloven har betydning for vår sak. I barneloven § 63 sjette ledd er bestemt at dersom foreldrene skriftlig har gitt uttrykk for hvem de ønsker skal ha foreldreansvaret, bør dette tillegges vekt. Videre gjelder også her den alminnelige regel i § 31 om at barnet skal høres for det treffes avgjørelse, jf. § 63 femte ledd siste punktum.
- (44) Jeg kan ikke se at det av internasjonale rettskilder kan utledes at biologisk tilknytning må gis større vekt i saker om foreldreansvar enn det norsk rett gir anvisning på. Tvert om er barnets beste - som jeg allerede har vært inne på - et « grunnleggende hensyn » etter barnkonvensjonen artikkel 3. Den europeiske menneskerettsdomstol - EMD - har gjentatte ganger gitt uttrykk for at det ved vurdering av saker etter artikkel 8 om rett til familieliv nettopp skal foretas en slik interesseavveining som jeg tidligere har gjort rede for.
- (45) Jeg viser eksempelvis til dom 26. februar 2004 i sak Gørgülü mot Tyskland (EMD-2001-74969) hvor det i avsnitt 43 heter:
- « Article 8 requires that the domestic authorities should strike a fair balance between the interests of the child and those of the parents and that, in the balancing process, particular importance should be attached to the best interests of the child which, depending on their nature and seriousness, may override those of the parents. »

Funksjonelle terskler

- Medholdsstatistikken for barnevernet i Fylkesnemnda
- Ressurssituasjonen
- Hjelpetiltaksoptimisme
- Frykt for fylkesnemnda?

Barnevernlov vs barnelov

- Barneloven ligger utenfor barnevernets og fylkesnemndas kompetanse
- Mulighet for biologiske fosterhjem
- Forslag om å utrede lovendring i NOU 2012:5

Forslag om terskel for tvungne hjelpetiltak

- Kompenserende, kontrollerende og omsorgsendrende tiltak
- Felles terskel